Test sumativ (simulare a examenului de Bacalaureat)
Logică argumentare și comunicare

Prof. Grama Mirela
Liceul Teoretic "Mihai Eminescu", Barlad

SUBIECTUL I (30 de puncte)
A. Scrieţi pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Termenii *coleg* și *prieten* se află în raport de:
a. identitate **b**. incrucisare **c**. ordonare **d**. opoziție

2. Termenul *tânăr* este, din punct de vedere extensional:
a. un termen vag **b**. un termen colectiv **c**. un termen singular **d**. un termen vid

3. Predicatul logic al propoziției "*Puţini istorici sunt obiectivi în prezentarea evenimentelor*"este:
a. sunt obiectivi **b**. sunt obiectivi în prezentarea evenimentelor **c**. obiectivi în prezentarea evenimentelor **d**. sunt

4. O propoziție particulară afirmativă este propoziția:
a. *Cine se frige cu ciorbă, suflă și-n iaurt*
b. *Doar unii actori nu sunt profesioniști*
c. *Mulți absolvenți de liceu nu au promovat examenul de bacalaureat*
d. *Caracterul nu este un dar*

5. Din falsitatea propoziției *SoP* se poate deduce adevărul propoziției *SiP*, în baza raportului logic de: **a.**subalternare **b**. contradicție **c**. subcontrarietate **d**. contrarietate

6. Contradictoria propoziției „*Concepția hedonistă promovează o morală relaxantă*" este propoziția:
a. *Câteva concepții hedoniste promovează o morală relaxantă*
b. Nicio concepție care promovează o morală relaxantă nu este hedonistă
c. Concepția hedonistă nu promovează o morală relaxantă
d. Puține concepții hedoniste nu promovează o morală relaxantă

7.Subiectul logic al propoziției „*Toți scriitorii studiați la liceu sunt importanți"* este: **a.** toți scriitorii studiați la liceu **b.** scriitorii studiați la liceu **c.** scriitorii studiați **d.** scriitorii

8. Din adevărul propoziției SeP se deduce:
a. adevărul propoziției SaP **b.** adevărul propoziției SiP **c.** adevărul propoziției SoP
d. falsitatea tuturor celorlalte trei propoziții categorice

9. Extensiunea termenului *liceu* este alcătuită din:
a. cele mai bune licee **b.** toate liceele din România **c.** toate liceele **d.** cele mai bune licee din România

10. Componentele oricărei clasificări sunt:

a. definitul, clasele și criteriul clasificării
b. clasele, definitorul și criteriul clasificării
c. clasele, elementele și criteriul clasificării
d. criteriul, elementele și relația de clasificare

B. Fie termenii A, B, C, D şi E care îndeplinesc simultan condiţiile: A, C şi E se află în raport de încrucişare; B este o specie a termenilor A şi C, aflată în raport de încrucişare cu E; D şi C sunt în raport de contradicţie; termenul E se află în raport de încrucişare cu D, iar termenul A este contrar termenului D.

1. Reprezentaţi, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**

2. Stabiliţi, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziţii sunt adevărate şi care sunt false (notaţi propoziţiile adevărate cu litera **A**, iar propoziţiile false cu litera **F**):

a. Unii B nu sunt A.
b. Niciun B nu este D.
c. Unii D sunt C.
d. Unii C sunt B.
e. Toţi E sunt A.
f. Unii A nu sunt C.
g. Unii D nu sunt A.
h. Niciun E nu este C. **8 puncte**

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Se dau următoarele propozitii:

1. Unii pesti de apă dulce sunt păstrăvi.
2. Unele experiente de viată nu sunt plăcute.
3. Nicio persoană amabilă nu este antipatică.
4. Toate atitudinile sunt trăsături de caracter.

A. Construiti, atât în limbaj formal cât si în limbaj natural, subcontrara propozitiei 1, supraalterna propozitiei 2, contrara propozitie 3, subalterna propozitiei 4. 8 puncte

B. Aplicati explicit operatiile de conversiune si obversiune, pentru a deriva conversa si obversa corecte ale fiecăreia dintre propozitiile 1 si 4, atât în limbaj formal, cât si în limbaj natural. 8puncte

C. Construiti formal si natural conversa obversei subalternei propozitiei 3 si conversa contradictoriei propozitiei 1. 6 puncte

D. Doi elevi, X si Y, opinează astfel:

X: *Dacă unii pești de apă dulce nu sunt păstrăvi, atunci unii păstrăvi nu sunt pești de apă dulce.*
Y*: Dacă toate atitudinile sunt trăsături de caracter, atunci unele trăsături de caracter sunt atitudini.*

Pornind de la această situație:
a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; 4 puncte
b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; 2 puncte
c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. 2 puncte

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

A.Fie următoarele două moduri silogistice: *eao-1, aee-2.*
a) Scrieţi schema de inferenţă corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date şi construiţi, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferenţă.
b) Verificaţi explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea celor două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care aţi ajuns.

B.Construiţi, atât în limbaj formal cât şi în limbaj natural, un argument valid cu două premise, prin care să justificaţi propoziţia *"Unele decizii sunt iraţionale".*
C. Fie următorul silogism: *Nicio pasăre nu este mamifer, deci liliecii nu sunt păsări, deoarece liliecii sunt mamifere.*
Pornind de la silogismul dat, stabiliţi care dintre următoarele propoziţii sunt adevărate şi care sunt false (notaţi propoziţiile adevărate cu litera A, iar propoziţiile false cu litera F):

1. Predicatul concluziei este "mamifer"
2. Premisa majora este o propozitie universal negative
3. Termenul mediu este distribuit in ambele premise
4. Termenul minor este distribuit atat in concluzie, cat si in premise.

D. Fie următoarea definiţie: *Matematica este stiinta numerelor.*
a. Menţionaţi o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiţia data. 2 puncte
b. Enunţaţi două reguli de corectitudine a definirii, diferite de regula de la punctul a. şi construiţi, pentru fiecare dintre acestea, câte o definiţie care să le încalce. 4 puncte

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

SUBIECTUL I (30 de puncte)

A. câte 2 puncte pentru fiecare răspuns corect, astfel:

1-b, 2-a, 3-c, 4-b, 5-c, 6-d, 7-b, 8-c, 9-c, 10-c 10x2p= **20 puncte**

B. 1. reprezentarea corectă, prin metoda diagramelor Euler, într-o diagramă comună, a raporturilor logice dintre cei cinci termeni **2 puncte**

2. câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect, astfel: a-F, b-A, c-F, d-A, e-F, f-A, g-A, h-F 8x1p= **8 puncte**

SUBIECTUL II (30 de puncte)

A. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a subcontrarei propoziției 1 (SoP), a supraalternei propoziției 2 (SeP), a contrarei propoziției 3 (SaP) și a subalternei propozitiei 4(SiP) 4x1p= **4 puncte**

- câte 1 punct pentru construirea, în limbaj natural, a subcontrarei propoziției 1, a supeaalternei propoziției 2, a contrarei propoziției 3 și a subalternei propoziției 4 4x1p= **4 puncte**

B. - câte 1 punct pentru aplicarea explicită a operaţiilor de conversiune şi obversiune, pentru a deriva conversa şi obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4, în limbaj formal 2x2x1p= **4 puncte**

- câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4 2x1p= **2 puncte**

- câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a obversei fiecăreia dintre propoziţiile 1 şi 4 2x1p= **2 puncte**

C. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a conversei obversei subalternei propoziției 3(~PiS), respectiv, a conversei contradictoriei propoziției 1 (PeS) 2x1p= **2 puncte**

- câte 2 puncte pentru construirea, în limbaj natural, a conversei obversei subalternei propoziției 3, respectiv a conversei contradictoriei propoziției 1 2x2p= **4 puncte**

D. a. câte 2 puncte pentru scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi (X: SoP→PoS), respectiv Y: SaP→PiS) 2x2p= 4 puncte

b. câte 1 punct pentru precizarea corectitudinii/ incorectitudinii logice a fiecăruia dintre cele două raţionamente formalizate (de exemplu, X:SoP→PoS, conversiune nevalidă, Y:SaP→PiS, conversiune validă) 2x1p= 2 puncte

c. explicarea corectitudinii/ incorectitudinii logice a raționamentului elevului X (de exemplu, X: SoP→PoS, conversiune nevalidă; termenul S este distribuit în concluzie, dar nu si in premise, aşadar se legea distribuirii termenilor) 2 puncte

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

A. 1. - câte 2 puncte pentru scrierea schemei de inferenţă corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date. 2x2p= **4 puncte**

- construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă oricăreia dintre cele două scheme de inferenţă **4 puncte**

2. - câte 2 puncte pentru reprezentarea grafică, prin intermediul diagramelor Venn, a fiecăruia

dintre cele două moduri silogistice date 2x2p= **4 puncte**
- câte 1 punct pentru precizarea deciziei privind validitatea fiecărui mod silogistic reprezentat grafic: eao-1 - mod silogistic valid, aee-2 - mod silogistic valid 2x1p= **2 puncte**
B.- construirea, în limbaj formal, a silogismului valid care să justifice propoziţia data **3 puncte**
- construirea, în limbaj natural, a silogismului valid care să justifice propoziţia dată **3 puncte**
C. câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect, astfel: 1-F, 2-A, 3-F, 4-A 4x1p= **4 puncte**
D. a. menţionarea oricărei reguli de corectitudine pe care o încalcă definiţia dată **2 puncte**
b. - precizarea oricărei alte reguli de corectitudine a definirii, diferită de regula de la punctul a. **2 puncte**
- construirea definiţiei cerute, având ca definit termenul „matematica” **2 puncte**